

[22-12-2012]

Kerst-zaterdag

Gearmd lopen ze op straat. Heel dicht tegen elkaar. Daisy en Sabine. Twee hartsvriendinnen. Ze stappen snel en doelbewust. Trotseren de koude. Vandaag hebben ze geen tijd voor de blinkende etalages.

De laatste zaterdag voor Kerstmis hebben ze een missie. Elk jaar opnieuw.

Het begon met een weddenschap onder collega's verpleegkundigen. De start verliep aarzelend, stilaan werd het een terugkerende passie. Ze bieden een dakloze een namiddag warmte aan.

De ondergrondse bij het station. Dat is de plek die ze deze keer voor ogen hebben.

Verlaten kartonnen dozen, dekens en rommel. De stank van uitwerpselen. Afval puilt uit de vuilnisbakken. Een huilend kind in de duisternis. Enkele dronkaards klitten bij elkaar. Ze vertellen lallend stoere verhalen. Een metrostel dendert voorbij. Enkele seconden zoete warmte en flitsend discolicht. In het kielzog keert alweer de kilte terug. Muf en donker.

Een oude vrouw zit alleen in een hoekje. De armen uitgestrekt, wijzend naar een plastic beker waarin wat munten liggen. Haar vingers staan krom, de nagels zwart van vuil en verkommering. Haar ogen zijn gesloten. In de rimpels van haar gezicht lees je de jaren van ontbering.

Sabine spreekt haar voorzichtig aan. De vrouw kijkt schuw op vanonder een scheve muts, die ze traag dieper over haar oren trekt. Ze sluit zich af voor de buitenwereld, de blik naar binnen gericht. Haar wangen zijn ingevallen, haar mond vertrokken tot een bloedeloze streep. Een speekseldraad hangt tot op haar jas. Groezelig grijs. Af en toe trekt er een rilling door haar schonkig lijf.

Daisy aait de hond van de vrouw. Een kreupel beest, dat al lang niet meer blaft naar voorbijgangers. Hij knabbelt op de koekjes die ze hem voorhoudt, likt de kruimels uit haar handpalm.

De vrouw kijkt de beide dames achterdochtig aan. Ze rammelt wat met de muntstukken in de beker en steekt hen die beverig toe. Daisy gooit er twee euro in.

Sabine vraagt of ze haar gezelschap mogen houden. Of ze even bij haar mogen komen zitten. De vrouw haalt de schouders op. Bijna onmerkbaar knikt ze kort. Sabine spreidt een deken uit op de grond.

Maria heet ze. Snauwend vraagt ze naar hun bedoeling. Rare vrouwen. Zijn jullie buurtwerkers? Of erger, van de politie?

Daisy en Sabine stellen haar gerust. Ze geven haar een flesje water, dat ze met kleine slokjes leeg drinkt. De sandwiches met kaas werkt ze schrokkerig naar binnen.

Of ze misschien zin heeft in een kop koffie, vraagt Daisy.

Maria kijkt haar aan met een blik die het midden houdt tussen hoop en wantrouwen.

Ja, de hond mag mee natuurlijk.

Ze helpen Maria recht. Fatsoeneren wat haar kledij. De trolley met haar spullen blijft achter. Het merkpunt van haar plaatsje in deze straat van daklozen.

Gearmd lopen ze op straat. Daisy en Sabine, met Maria tussen hen in. Ze vorderen moeizaam, vooral op de trappen. Maria's rechervoet sleept over de stoepstenen. Een vermoedelijk ver gevorderde ziekte van Parkinson.

Maria leunt zwaar tegen de schouder van Sabine, terwijl Daisy een tafeltje zoekt bij de open haard in het café. De hond krijgt een bakje water, Maria twee cappuccino's, een wafel met slagroom en een cola.

De hond lebbert het water op. Gretig. Daarna rekt hij zich behaaglijk uit en plooit terug samen om te soezen. De kop op zijn voorpoten. Maria maalt de zoetheid in haar tandeloze mond. Ze slurpt voorzichtig van de koffie. Haar handen gesloten rond de mok.

De warmte streelt de gebogen rug van Maria. Ze begint te vertellen. Langzaam, aarzelend. Haar stem klinkt rasperig. Praten is geen dagelijkse gewoonte meer. In rauwe zinnen schetst ze haar bestaan. Het woord smeerlap komt vaak terug. Woede en verdriet vormen de ondertoon van haar verhaal. Maar vooral is er de angst. Angst om wat haar te wachten staat. De bijzondere passages uit haar leven onderstreept ze met groteske gebaren. Haar handen klauwen in de lucht. Gebalde vuisten, dan weer krampachtige vingeroefeningen. Heel even een sprankel vrolijkheid. Haar mond krult twijfelend tot een glimlach. Op haar wangen verschijnt een blosje.

Of ze niet liever naar een opvangcentrum gaat, vraagt Sabine. Voor medische verzorging? Wat gezelschap, vult Daisy aan. Het antwoord is een resoluut neen. Geen bemoeienissen, graag. Maar jullie twee zijn OK.

Sabine en Daisy lopen gearmd op straat. Onder de kerstverlichting. Hun ogen glanzen.

Ze brachten Maria terug naar haar huis. Haar plekje in de ondergrondse. Ze duffelden haar warm in met een slaapzak en enkele dekens. Als afscheid deden ze haar de sjaal om die Daisy gebreid had en die Sabine versierde met gehaakte bloemen. Ergens weerkaatste muziek tegen de betegelde wanden.

“Zalig Kerstmis Maria, hou je goed.”

Mieke Vandromme